

Versenykorlátozó megállapodásokat kötött a GEKKO

A készségfejlesztő játszóházi szolgáltatásokat nyújtó GEKKO Garden Kft. (GEKKO) 2001. és 2008. között a franchise vevőivel megkötött ún. Együttműködési Megállapodások alkalmazásával a verseny korlátozására alkalmas magatartást tanúsított – állapította meg a Gazdasági Versenyhivatal (GVH). A GVH bírság kiszabását nem tartotta indokoltnak.

A GEKKO az általa kifejlesztett koncepció alapján újszülött kortól egészen 14 éves korig nyújt komplex és integrált képességfejlesztő játszóházi szolgáltatásokat normál és sajátos nevelési igényű gyermekek részére. Pedagógiai koncepciójának célja, hogy a gyermekek összes funkcióterületét felmérje és azokat együttesen fejlessze. A szülők jellemzően meghatározott időszakra (több hónapra, egy évre) fizetik be a gyerekeket. A foglalkozásokat, melyek során szakképzett pedagógusok, konduktorok és pszichológusok foglalkoznak a gyerekekkel, általában heti egy alkalommal, alkalmanként egy óra időtartamra veszik igénybe. Ennek megfelelően a GEKKO szolgáltatásaival versenyző szolgáltatásnak az ilyen ismérvekkel (alkalmanként, egy-két órára kiterjedő, szakember közreműködését igénylő, komplex, több korcsoporttal is foglalkozó képességfejlesztő játszóház) rendelkező, heti rendszerességgel, komplex módon, több korcsoportban, játékos formában szolgáltatást nyújtó vállalkozások tekinthetők. E piacon a GEKKO 30-40 %-ra tehető részesedésével meghatározó szereplőként van jelen. A gyermekmegőrzőként funkcionáló (például éttermi, bevásárlóközponti játszóházak), a szűkebb korcsoportra (például a 0-3 éves korig jellemző korai fejlesztés), vagy éppen adott részterület fejlesztésére fókuszáló (például zenei, nyelvi, mozgásra koncentráció) szolgáltatások ezért nem versenytársai a GEKKO által nyújtottak.

A GEKKO a teljes országot átszövő hálózatának kiépítése érdekében játszóházakat üzemeltető partnerekkel kötött megállapodásokat. A GVH által vizsgált, 2001. és 2008. között kötött megállapodásaiban a GEKKO az általa kifejlesztett integrált pedagógiai koncepciót és a koncepcióhoz kidolgozott szoftvert, valamint pedagógiai segédleteket bocsátotta díjazás ellenében partnerei rendelkezésére. A megállapodásokban a GEKKO meghatározta a viszonteladói árakat és a versenytilalmi kikötéseken túl területi kizárólagosságot alkalmazott.

A megállapodások alapján a GEKKO partnerei a fenti szolgáltatásokat és termékeket csak a GEKKO által meghatározott árakon és árkedvezményekkel, azoktól - a GEKKO előzetes hozzájárulása nélkül - el nem térve alkalmazhatták.

A GEKKO know-how csomag kizárólagos használatáért a partnerek 5 millió Ft + ÁFA összegű egyszeri alvállalkozói díjat fizettek, ám ez a használati jog kizárólag meghatározott területre vonatkozott (Budapest esetén adott kerületre, egyes játszóházak esetén 2-10-20 km-es vonzáskörzetekre).

Versenytilalmi kikötésként fogalmazódott meg, hogy a GEKKO partnerei a szerződés hatálya alatt, illetve azt követően 2 éven belül más, a GEKKO-val versenyhelyzetben álló szolgáltatást vagy terméket nem értékesíthettek vagy közvetíthettek.

A GVH eljárását azért indította meg, mert a fenti kikötések álláspontja alapján alkalmasak lehetnek az adott piacon fennálló verseny korlátozására.

A GVH döntésében kiemelte, hogy a megállapodások értékelése során számításba vehető két, a versenykorlátozás tilalma alóli mentességet biztosító csoportmentességi rendelet egyikének alkalmazása sem eredményezne mentességet egyik magatartás esetében sem. A franchise megállapodások egyes csoportjainak mentesítéséről szóló 2002. április 9-ig hatályos kormányrendelet ugyanis nem alkalmazható, ha a megállapodás korlátozza a franchise vevőt – jelen esetben a GEKKO partnereit – az áru vagy szolgáltatás árának meghatározásában. Az e rendeletet hatályon kívül helyező, 2002. április 10-től hatályos vertikális megállapodások egyes csoportjainak mentesítéséről szóló kormányrendelet alkalmazására szintén nem látott lehetőséget a GVH. Annak alkalmazása ugyanis nem lehetséges, ha a megállapodások célja a szolgáltatást vevő partnerek eladási ár meghatározásában való korlátozásán túl annak korlátozása, hogy a vevő partner milyen területen vagy milyen vevői kör számára értékesítheti az adott szolgáltatást.

A versenyhatóság a vizsgált megállapodások verseny szempontjából legaggályosabb kikötéseként a viszonteladói árak rögzítését jelölte meg. E körben hangsúlyozta, hogy amennyiben azok minimumát vagy pontos összegét rögzítik, versenykorlátozó célzatú magatartást valósítanak meg, hiszen az ár korlátozottsága folytán a kereskedő az egyik legfontosabb versenyző hatékony alkalmazásában lesz korlátozva. A GEKKO az ármeghatározás szükségességét azzal indokolta, hogy a magas minőség, az egységes marketing és üzleti fellépés érdekében járt el így, ám érveinek alátámasztására értékelhető bizonyítékkal nem szolgált. A GVH szerint a vertikális ár rögzítés nem jelent garanciát a magas minőség tényleges megvalósulására, hiszen a rögzített szintű árbevétel kevésbé jelent ösztönzést a magasabb szintű szolgáltatások nyújtására.

A megállapodásokban szereplő területi kizárólagossági kikötés kapcsán a GVH utalt arra, hogy az ésszerű méretű területre vonatkozó kizárólagosság nem túl magas (30% alatti) piaci részesedés esetén indokolt lehet, mivel csak ezzel biztosítható a franchise vevők belépésre történő ösztönzése. Mindez elősegítheti a potenciális franchise rendszerek megjelenését és emiatt alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a szolgáltatásnyújtás ésszerűbb megszervezéséhez és a gazdasági fejlődés előmozdításához. A GEKKO esetében is gyengíti a földrajzi kizárólagosság versenyre gyakorolt negatív hatását az a tény, hogy az egyes GEKKO játszóházak fogadhattak fogyasztókat a saját kizárólagossági területükön kívülről, az ország bármely pontjáról. Emellett magas fogyasztói igény esetén a felek bevonásával újabb játszóházak lettek volna létrehozhatók, tovább csökkentve a földrajzi kizárólagosság hatását.

A GVH álláspontja szerint a két éves versenytilalmi kikötés előírása által a GEKKO korlátozza és ellenőrzi partnerei piacra lépését, befektetéseit. A versenyjogi gyakorlat elismeri, hogy a szellemi termék tulajdonosának védelme érdekében indokolható hasonló versenytilalmi kikötés, amennyiben annak időtartama a szerződés megszűnését követő egy éven nem nyúlik túl. Ha ugyanis nem lenne garantálva számára – legalább meghatározott ideig - saját szellemi terméke kiaknázása,

elveszítené az ösztönzöttségét termékének fejlesztésére, az újabb befektetésekre. A GEKKO azonban a hosszabb, két éves védettséget csupán azzal az általános indokolással támasztotta alá, hogy a nevelési koncepciók hosszabb idő alatt avulnak el, ám konkrétan nem jelölte meg ezt mi igazolja, valamint azt sem, hogy két évente hogyan és milyen módszereket oszt meg partnereivel.

A GVH a bírságról való döntése során értékelte a következőket. A partnerek áralakítási képességének GEKKO általi korlátozása – a játszóházak területi elkülönültségére és a piac lokális jellegére figyelemmel - csak az egyik tényező volt abban, hogy a GEKKO játszóházak között tényleges (márkán belüli) verseny ne alakulhasson ki. Szintén itt értékelte a versenyhatóság azt a körülményt, hogy a GEKKO játszóházai számának folyamatos csökkenése miatt a versenykorlátozó árkikötés csak kis mértékben bírhatott tényleges hatással. A GVH arra is tekintettel volt, hogy a fennálló piaci struktúrában – ahol a piaci szereplők jellemzően néhány százalékos részesedéssel vannak jelen – a GEKKO vertikális árrögzítése kevésbé hajlamosít piaci összejátszásokra. Mindezt figyelembe véve a GVH bírságot nem szabott ki, mert a viszonteladói ármeghatározás hatását mind a márkán belüli, mind a márkák közötti verseny tekintetében kis jelentőségűnek ítélte meg. Hasonlóan vélekedett a versenytilalmi rendelkezés 2 évre szóló korlátozása tekintetében is.

A GVH által tárgyalt megállapodásokkal megvalósított jogsértésnek a franchise vevő partnerek is elkövetői voltak, ám a versenyjogi gyakorlat szükségtelennek tartja az eljárást ezekre a felekre is kiterjeszteni, mivel a kikötések létrehozása és betartása során nem léptek fel kezdeményezőleg.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **Vj-60/2009**.

Budapest, 2010. június 3.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

ZENISEK Andrea

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: sajto@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>